

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Politiek en beleid

tekst 1

Greenpeace-activisten opgepakt na actie bij Shell in Rotterdamse haven

De politie heeft een einde gemaakt aan een actie van Greenpeace bij Shell in de Rotterdamse haven. Ongeveer tachtig actievoerders hadden met rubberbootjes, kano's en een zeilschip de Tweede Petroleumhaven geblokkeerd.

De actievoerders eisen een verbod op het maken van reclame voor fossiele brandstoffen¹⁾. Greenpeace wil de komende maanden een miljoen handtekeningen ophalen om zo'n verbod in Europa af te dwingen.

noot 1 fossiele brandstoffen = bijvoorbeeld steenkool, aardolie en aardgas

bron: nos.nl van 4 oktober 2021

Lees tekst 1.

- 1p 1 Welke twee manieren om invloed uit te oefenen op de politieke besluitvorming zijn te herkennen in tekst 1?
- A actievoeren en het indienen van een bezwaarschrift
 - B demonstreren en staken
 - C een vorm van openlijke actie en een petitie indienen
 - D indienen van een wet en een handtekeningenactie

Zie tekst 1.

- 1p 2 Greenpeace is een wereldwijde organisatie die aandacht vraagt voor milieuproblemen. Greenpeace wil dat het maken van reclame voor fossiele brandstoffen op de politieke agenda komt.

→ Leg uit of je met de informatie uit tekst 1 kunt zeggen of dat Greenpeace gelukt is.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Met de informatie uit tekst 1 kun je ... (vul in: wel of niet) zeggen dat het op de politieke agenda staat, want ...

tekst 2

Einde aan levend koken kreeften en krabben

De Partij voor de Dieren riep demissionair minister Carola Schouten van Landbouw op om het levend koken van kreeften en krabben te verbieden.

Schouten wil daarvoor de eerste stappen zetten en doet daarom nu al een beroep op koks om de dieren te doden, voordat ze de pan in gaan. Veel koks doen dat al met een priem of een mes, maar er zijn ook nog steeds koks, die de dieren op de traditionele en dus pijnlijke manier bereiden.

Volgens Schouten vergt een verbod tijd omdat het Europees moet worden geregeld. Het kan nog jaren duren voordat er een Europees verbod is.

bron: rtlnieuws.nl van 3 december 2021

Lees tekst 2.

- 1p 3 De oproep van de Partij voor de Dieren past bij een recht van de Tweede Kamer.

Welk recht is dat?

het recht

- A om mondelinge en schriftelijke vragen te stellen
- B om moties in te dienen
- C van initiatief
- D van parlementair onderzoek

- 2p 4 Voordat een nieuwe wet gemaakt is, moet een wetsvoorstel een aantal stappen doorlopen. Hieronder volgen vijf stappen. De stappen staan **niet** in de juiste volgorde.

- a de Eerste Kamer discussieert en stemt erover
 - b de Koning en de minister ondertekenen
 - c de minister of een Tweede Kamerlid schrijft een voorstel
 - d het Staatsblad publiceert
 - e de Tweede Kamer discussieert en stemt erover
- Zet de stappen in de juiste volgorde.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

1 = ...

2 = ...

3 = ...

4 = ...

5 = ...

tekst 3

Jongste lijsttrekker van Nederland: Oliver Heming (16) begint eigen partij in Winterswijk

De 16-jarige Oliver Heming uit Winterswijk is met zijn partij Frontale de jongste lijsttrekker van Nederland. Hij schreef zich in voor de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart.

“Ik ben erg geïnteresseerd in politiek, maar vond bij geen enkele partij wat ik wilde”, legt Oliver Heming uit.

Hij realiseert zich dat hij nog niet in de gemeenteraad mag plaatsnemen als hij genoeg stemmen trekt. “Ik moet wachten tot ik 18 ben. Die plek in de raad blijft wel voor mij gereserveerd. Ondertussen kan ik via het inspraakrecht natuurlijk altijd mijn mening geven over bepaalde raadsvoorstellen. Zo kan ik toch meedoen met de discussie.”

bron: gelderlander.nl van 4 februari 2022

Lees tekst 3.

- 1p 5 → Leg uit of Oliver gebruikmaakt van het actief of het passief kiesrecht.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Oliver maakt gebruik van het ... (vul in: actief of passief) kiesrecht, want

Zie tekst 3.

- 2p 6 Oliver maakt gebruik van het kiesrecht om invloed uit te oefenen op de politiek.
→ Van welke **twee andere** mogelijkheden om invloed uit te oefenen maakt Oliver gebruik?
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
mogelijkheid 1: ...
mogelijkheid 2: ...

tekst 4

Kersverse republiek Barbados gaat naar de stembus

Enkele weken nadat Barbados een republiek werd, heeft premier Mia Mottley opgeroepen tot vervroegde verkiezingen.

De Caribische eilandstaat nam op 30 november afscheid van de Britse koningin Elizabeth als staatshoofd.

Sandra Mason werd die dag beëdigd als de eerste ... van Barbados.

bron: nu.nl van 28 december 2021

Lees tekst 4.

- 1p 7 Wat moet er op de puntjes in tekst 4 worden ingevuld?
- A koningin
 - B minister
 - C minister-president
 - D president
- 1p 8 Hoe noemen we de groep mensen die in de Staten-Generaal namens de burgers de politieke besluiten neemt?
- A de regering
 - B het kabinet
 - C stemmers
 - D volksvertegenwoordigers

tekst 5

Titels van vijf artikelen over besluitvorming datacenter

- 1 Datacenter ja of nee? Raad staat voor meest ingrijpende beslissing in jaren
- 2 Meerderheid voor datacenter toch onzeker
- 3 Komst datacenter legt gigantische druk op twee raadsleden die de doorslag kunnen geven
- 4 Voorbereidingen vergadering over datacenter in volle gang
- 5 Meerderheid raad stemt voor komst datacenter: 11 voor, 8 tegen

bron: diverse artikelen van omroepflevoland.nl in december 2021

Lees tekst 5.

- 1p **9** In tekst 5 staan de titels van vijf artikelen. De artikelen verschenen in de media naar aanleiding van de besluitvorming over de mogelijke bouw van een datacenter in Zeewolde.
- Welke fase van het proces van politieke besluitvorming is net afgerond bij het verschijnen van het laatste artikel (nummer 5) in tekst 5?
- A fase 1: agendavorming
 - B fase 2: beleidsvoorbereiding
 - C fase 3: beleidsbepaling
 - D fase 4: beleidsuitvoering

Zie tekst 5.

- 1p **10** Welke bestuurslaag heeft de beslissing over het datacenter in tekst 5 genomen?
- A de gemeente
 - B de landelijke overheid
 - C de provincie

tekst 6

Einde aan misleidende 'van-voor'-korting

Verkopers mogen niet langer de prijs van hun producten verhogen, om ze vervolgens met een misleidende korting voor het oorspronkelijke bedrag te verkopen. Er komt namelijk een wettelijk verbod op de misleidende 'van-voor'-korting, zo meldt het ministerie van Economische Zaken.

De regel gaat niet alleen gelden voor Nederland, maar komt voort uit een Europees besluit om vanaf half mei overal in de Europese Unie dezelfde regels te laten gelden.

bron: metronieuws.nl van 30 april 2022

Lees tekst 6.

- 1p 11 De Europese Unie maakt op meerdere terreinen beleid. Bij welk terrein hoort het besluit uit tekst 6?
- A bescherming van de rechten van consumenten
 - B garanderen van de voedselveiligheid
 - C stimuleren van Europees burgerschap

Zie tekst 6.

- 1p 12 Welke instelling van de Europese Unie moet erop toezien dat de lidstaten de maatregel uit tekst 6 juist uitvoeren?
- A de Europese Commissie
 - B de Europese Raad
 - C de Raad van de Europese Unie
 - D het Europees Parlement

tekst 7

Meer groene daken in de gemeente Den Haag

In Den Haag komen meer groene daken¹⁾. Voor nieuwbouw hoger dan 25 meter stelt de gemeente de aanleg van duurzame maatregelen zoals groene daken verplicht. Een initiatiefvoorstel van de Partij voor de Dieren hierover is door de gemeenteraad aangenomen.

De meeste partijen waren positief over het voorstel van de Partij voor de Dieren, maar het CDA moet er niet veel van hebben. “De activisten van de Partij voor de Dieren zijn weer bezig”, zei CDA-raadslid Cees Pluimgraaff.

“Subsidies voor groene daken komen bovengemiddeld vaak terecht in de rijkere wijken”, zei SP-fractievoorzitter Lesley Arp. Arp stelde daarom in een motie voor om de subsidie voor groene daken in te zetten voor armere wijken in Den Haag. Deze motie kreeg geen meerderheid.

noot 1 Een groen dak is een dak dat is begroeid is met planten.

bron: omroepwest.nl van 26 maart 2021

Lees tekst 7.

- 4p 13 In de discussie over meer groene daken in Den Haag zijn uitgangspunten van een aantal politieke stromingen te herkennen.
- Noem **twee** politieke stromingen waarvan een uitgangspunt te herkennen is in tekst 7.
 - Noem per politieke stroming het uitgangspunt dat te herkennen is in tekst 7.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

politieke stroming 1: ...

uitgangspunt dat bij de stroming past: ...

politieke stroming 2: ...

uitgangspunt dat bij de stroming past: ...

2p 14 Vrije media vervullen een aantal functies die van belang zijn in een democratie.

Drie van die functies zijn:

- 1 de agendafunctie
- 2 de controle- of waakhondfunctie
- 3 de informatiefunctie

Er volgen vier voorbeelden van uitingen in de media.

- a Een bekend politicus doet mee aan een reality-tv-programma.
- b In een actualiteitenprogramma vertellen journalisten dat zij hebben ontdekt dat een groot bedrijf politici heeft omgekocht.
- c In een landelijk dagblad plaatst een milieuorganisatie een advertentie met de oproep aan de politiek om het chippen van katten te verplichten.
- d Op X (Twitter) tweet een politicus dat zijn partij later die dag voor een wetsvoorstel gaat stemmen.

→ Geef per functie aan welk voorbeeld daar het best bij past. **Let op.**

Gebruik een voorbeeld maar een keer. Er blijft een voorbeeld over.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met de juiste letter.

voorbeeld bij de agendafunctie = ...

voorbeeld bij de controle- of waakhondfunctie = ...

voorbeeld bij de informatiefunctie = ...